

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE NÄALEKANDJA

Nr. 28(1214)

Ilmub 1949. a. aprillist

Reede, 17. oktoober 1986

Hind 2 kop.

• VIIS KÜSIMUST MINISTRILE •

Eesti NSV kõrg- ja keskeri-
hariduse minister
VÄINO RAJANGU:

* Millisena mäletate oma
õpinguaastaid, tollast insti-
tuuti, tollaseid tudengeid?

Minu õpinguaastad TPI-s automaatika ja telemehaanika erialal olid 1965. a. septembrist 1970. a. kevadeni. Meil oli kaks paralleelrühma ja mul tuli täita ühe rühma vanema ülesandeid. Meie rühma oli üldjoontes töökas, lõpetas 18 ja neist seitse kiitusega (seitsmest ka üks neiu — Sirje Vaiman (nüüd Tamme). Kõrvuti tugevate, oma erialast tõsiselt huvitatutega alustas neidki, kes käisid kõrgkoolis rohkem diplom kui teadmiste pärast. Enamusel neist jäi see diplom saamata. Õppetöö sisu oli tugeva teoreetilise kallakuga, orienteerituna teadusele. Vajaj ju vastloodud Küberneetika Instituut täiendus. Mitmed meie grupist töötasid seal õppetöö kõrvalt ja peale lõpetamist kuni tänase päevani.

Kuna olin enne õppimaasumiist töötanud tehases «Punane RET» ja ka õppimise ajal töötasin teeninduskombinaadis «Töö» elektrikuna, siis mulle niisugune sügavalt teoreetilise suunitlusega õppetöö eriti ei meeldinud. Liiga vähe oli praktikas otse kasutatavaid aineid. Esimese niisuguse ainenä tuled meelde elektroonika, mille maht meie arust oli liiga väike. Tõstsite korra ka kateedri ees üles küsimuse praktikiliste ainete osakaalu suurendamisest, kuid soovitati meil endil selgeks teha, kes soovib rohkem praktika-, kes teooriakallakuga eriala. Selle valikuga me tookord ühele poole ei saanud ja nii need õppimise asjad oma loomulikkude rada läksid. Tagantjärele arvan, et ei kahetseta, sest meie rühmast on mitmed jõudnud teaduslike kraadideni. (Imre Melnikov, Mehis Pilv, Rein Kipper, Väino Rajangu).

Mis puudutab tollast instituuti, siis on isegi raske midagi konkreetset sellest perioodist esile tõsta, olen ju instituudiga seotud olnud kõik järgnevat aastat ja evolutsiooniline areng on toimunud pidevalt. Väga kõrgelt hindan kateedri poolt korraldatavat iga-aastast automaatikapäeva oma traditsioonidega. Saavad ju seal kokku tänased üliõpilased ja töötavad spetsialistid. Kutsesuunitluse huvides kutsuks kohale ka tulevased automaatika kateedri üliõpilased, instituudi ruumid peaks seda võimaldama.

* Mida kasulikku andsid Teile
õpinguaastad TPI-s?

Tulin TPI-sse õppima tehnik-
elektriku diplomiga ja eesmärgiks oli saada lisaks tugevoolu
eriala teadmistele ka põhjalik
ettekujuvus peenemast elektrist.
Õppides kolmandal kursusel
hakkas aga huvitama ka veel
majandus. Võtsin isegi kaug-
õppeteaduskonnast välja töös-
tuse planeerimise eriala õppe-
plaani, et hiljem saada veel
teine kõrgharidus majanduseri-
alal. Asjaolud kujunesid tä-
nu dotsent Juhani Väljatagale
aga nii, et läksin tööle majan-
dusteaduskonda ja hiljem hoo-
pis majanduse alal aspiran-
tuuri.

Vaatamata nendele muutus-
tele minu elus hindan õpingu-
aastaid TPI-s väga kasulikeks.
Tõstan esile märksõnad «töö
kirjandusega», «loogiline mõtle-
mine», «perspektiivitunnetus»,
«täpne küsimuse püstitus» ja
«konkreetne vastus».

* Keda õppejõududest meenu-
tate tänutundega ja miks?

Kateedri õppejõududest on
eredamalt meelde jäänud dot-
sendid Heino Ross ja Hanno

Sillamaa kui head oma ala
asjatundjad ja teistega arves-
tavad, laia silmaringiga inime-
sed.

* Millised ülesanded Teile mee-
lest vajaksid TPI-s esmajär-
jekorras lahendamist, et
ühte sammu käia kõrghari-
duse uutmisprotsessiga?

Õppe- ja kasvatustöö kvali-
teedi tõstmine. See on väga lai
küsimuste ring, aga TPI-l on
ka kõrge kvalifikatsiooniga
juhtkond ning õppejõudude
kaader, kes oskavad õiged rõ-
huasetused paika panna, läh-
tudes reaalistest võimalustest.

* Teile õnnitussoovid 50. saa-
nud TPI-le?

Kõikidele õppejõududele, ko-
gu töötajaskonnale ja üliõpi-
lasperale palju jõudu, initsia-
tiivi ja edu ning vastutustun-
net kõrghariduse uutmise põhi-
suundade elluviimisel, et TPI
oma konkreetsete tegudega vää-
riks kuulumist NSV Liidu juh-
tivate kõrgkoolide nimistusse.
Soovin veel, et TPI 50. aasta-
päeva arvukad üritused korda
läheksid ja kõigil oleksid mee-
divad emotsioonid sellest tehni-
kahariduse tähtsündmusest.

ПЯТЬ ВОПРОСОВ МИНИСТРУ

ОТВЕЧАЕТ МИНИСТР ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО
СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ЭССР В. РАЯНГУ

— Какими Вам воспомина-
ются учебные годы в институ-
те и студенты тех лет?

— Я учился в ТПИ по спе-
циальности «Автоматика и те-
лемеханика» с 1965 по 1970 год.
Нас было две группы, я был
старостой одной из них. Наша
группа была довольно трудо-
любивой и успевающей: из
восемнадцати закончивших
институт семеро получили
дипломы с отличием. Но на-
ряду с сильными и заинтере-
сованными в учебе студента-
ми, были и такие, которым
институт нужен был больше
для диплома о высшем обра-
зовании, чем для знаний.
Большинство таких и не окон-
чили институт.

Учебная работа тех лет име-
ла сильный теоретический ук-
лон, ориентированный на на-
уку. Созданный в те годы ин-
ститут кибернетики нуждался
в кадрах, и многие студенты
нашей группы работали там в
период учебы, а многие, при-
дя туда после окончания, работа-
ют и по сей день.

Поскольку до своего поступ-
ления в институт я работал на
заводе «Пунане РЭТ», а во
время учебы работал электри-
ком в комбинате бытового об-
служивания, то меня смущал
такой сильный «крен» в сто-
рону теории, слишком мало
было предметов, применимых
на практике. Мы даже стави-
ли вопрос перед кафедрой об
увеличении доли практических
предметов.

Что касается тогдашнего ин-
ститута, то, пожалуй, нежелко
что-то выделить особое, ха-
рактерное для того периода,
потому что я был связан с ин-
ститутом все последующие го-
ды и все изменения проходили
на моих глазах. Очень высоко
ценю ежегодно проводимые
кафедрой Дни автоматике с
их традициями. Ведь там про-
исходит встреча сегодняшних
студентов с выпускниками,
осуществляется преемствен-
ность. В интересах профориен-
тации можно было бы при-
глашать на эти Дни и буду-
щих студентов факультета.

— Какую пользу принесли
Вам годы учебы в ТПИ?

— Я пришел в институт с
дипломом техника-электрика.
На третьем курсе меня, поми-
мо основной специальности,
заинтересовала экономика. Я

даже взял на заочном факуль-
тете учебный план по специ-
альности «Планирование» про-
мышленности» для того, чтобы
потом получить второе выс-
шее образование — по эконо-
мике. А далее, благодаря до-
центу Юхану Вялятага я по-
шел работать на экономиче-
ский факультет, потом посту-
пил в аспирантуру по эконо-
мической специальности. Не-
смотря на такой оборот, считаю
годы учебы в ТПИ очень по-
лезными. Пользу можно вы-
разить такими терминами-
словосочетаниями: «работа с
литературой», «логическое
мышление», «чувство перспе-
ктивы», «точная постановка
вопроса», «конкретный ответ».

— Кого из преподавателей
Вы вспоминаете с благодар-
ностью и почему?

— На кафедре автоматике
особенно запомнились доцент
Хейно Росс и Ханно Силла-
маа — хорошие знатоки своей
специальности, люди с широ-
ким кругозором, уважающие
мнение других.

— Какие, по Вашему мне-
нию, задачи требуют в ТПИ
первоочередного решения в
планах перестройки высшей
школы?

— Повышение качества
учебной и воспитательной ра-
боты. Это очень широкий круг
вопросов, однако в ТПИ есть
высококвалифицированное ру-
ководство, квалифицирован-
ные преподаватели, которые
могут правильно и рациональ-
но распределить силы с учетом
реальных возможностей, ре-
ального решения задач.

— Ваши пожелания инсти-
туту в дни юбилея?

— Всем преподавателям,
служащим и студентам желаю
много сил, инициативности и
успехов, а также ответствен-
ности при воплощении в жизнь
основных направлений обнов-
ления высшей школы, чтобы
по итогам своей конкретной
работы ТПИ был бы достоин
упоминания в числе ведущих
вузов СССР. Желаю также,
чтобы многочисленнее меро-
приятия, посвященные юби-
лею, прошли успешно и у всех
были бы только приятные
эмоции, связанные с этим
важным событием.

50 AASTAT TPI-st TEHNILIST KÕRGHARIDUST!

AASTAPÄEVA-KROONIKA

8. oktoobril avati Pirital Eesti NSV Rahvamajanduse Saavutuste Näituse III paviljonis näitus «Tallinna Polütehniline Instituut — 50». Avamisel viibisid Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja Indrek Toome ja Eesti NSV kõrg- ja keskerihariduse minister Väino Rajangu. Näitus jääb avatuks 26. oktoobrini.

9. oktoobril oli Kohtla-Järvel Oktoobri palees TPI 50. aastapäeva tähistamise aktus. TPI-d olid sünnipäeval õnnitlema tulnud linna partei- ja teaduskomitee, täitevkomitee, komsomolite ja ettevõtete esindajad.

9.—11. oktoobrini kestis üleiluline teaduslik-praktiline seminar «Kõrgkooli komsomoli roll võitluses NLKP 27. kongressi otsuste elluviimise, teaduslik-tehnilise progressi kiirendamise eest». Seminar avas instituudi rektor akadeemik Beris Tamm. Pleenaristungil 9. oktoobril esinesid veel ELKNÜ KK sekretär Toivo Sikk, Eesti NSV kõrg- ja keskerihariduse minister Väino Rajangu, Küberneetika Instituudi sektori juhataja professor Enn Tõugu ja ELKNÜ TPI Komitee sekretär Eduard Saul. Järgnes töö sektiioonides, kus ühtekokku kuulati ära 42 ettekannet. Osavõtjaid oli Moskvast, Leningradist, Riist, Vilniusest, Kiievest, Kaunasest, Sevastopolist, Minskist.

10. oktoobril avati TPI tööstusökonomika kateedri filiaal Laustekstiili Teadusliku Tootmiskoondise «Mistra» juures. Avamisel viibisid Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja Pjotr Melnik ja Eesti NSV kergetööstuse minister Jüri Kraft.

13. oktoobril avati pidulikult instituudi uus õppekorpus, VI korpus.

Arhitekt Milvi Vainik, projekti peainsener Ants Karjamaa, sisekujundaja Tiina Pärk. Ehitas Tallinna Ehitustrusti I. Ehitusvalitsus.

Pidulik avamisel viibisid EKP KK sekretär R. Ristlaan, EKP KK osakonnajuhataja A. Aben, Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja P. Palu, EKP Tallinna Linna- ja maakomitee I sekretär M. Pedak, Eesti NSV ministrid L. Schmidt, V. Rajangu ja J. Lott, Tallinna Linna RSN Täitevkomitee esimees H. Lumi.

Avasõnad rektor akadeemik B. Tammelt. Ta ütles, et ollakse väga tähtsa sündmuse tunnistajaks, et VI korpus on suurim kapital-ehtusobjekt, mis ehitatud seoses 50. aastapäevaga. Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja P. Palu rõhutas, et küllap uus õppekorpus aitab insenerite ette valmistada senisest veelgi paremini. EV-1 juhataja R. Tallermo andis rektorile üle sümbolise võtme. Lindi lõikasid läbi R. Ristlaan ja P. Palu. Seejärel tutvuti õppekorpusse.

Kaasaegse ja tehnika viimase sõna järgi varustatud õppekorpusse saab TPI juurde 1300 auditoorset kohta. Rektori sõnade järgi võimaldab see oluliselt leevendada instituudi ruumikitsikust.

• VIIS KÜSIMUST PEADIREKTORILE •

TK «TALLEKS»
PEADIREKTOR
PAUL TREIER:

Suur tänu kutse eest osaleda TPI 50. aastapäeva «Tallinna Polütehnik» väljaandes!

Kas see võimalus on juhus, tutvus, vana kooli trenni ja hilisema mõju tulemus või ürgse looduse hetke puhang ehk hoopiski eksitus? Jäägu pidupäeval vastus võlgu — olgu kasvõi eksitus — ikkagi meeldiv.

Arvestades eelõeldut olgu allakirjutatu, TPI kasvandiku seisukohad lühemad, kuid avameelsed. Ja nii:

8. oktoobril avati Tallinnas ENSV Rahvamajanduse Saavutuste Näituse paviljonis juubelinäitus «TPI-50», mis annab ülevaate TPI saavutustest õppe-, kasvatus- ja teadustöös. Näitusel on esindatud kõik TPI teaduskonnad.

NLKP XXVII kongress seadis konkreetseid ülesanded kõrgkooli ette, kus tulevaste inseneride ettevalmistamine peab kiiresti reageerima kultuuri, teaduse ja tootmise järjest kasvavatele nõuetele, kindlustama kõrgharidusega inseneritehnilise personali kõrge professionaalse ettevalmistuse, ideelis-poliitilise küpsuse ja vajalikud juhtimistöö kogemused.

TPI juubelinäituse kujundamisel on silmas peetud NLKP Keskkomitee projekti «Kõrg- ja keskerihariduse ümberkorraldamise põhisuunad meie maal».

TPI on suurimaks õppe-metoodiliseks ja teadusliku töö tsentriks Eesti NSV tehnika-teaduste valdkonnas. Instituudis töötab 653 õppejõudu, nendest 43 professorit ja teaduste doktorit ning 401 dotsenti ja teaduste kandidaati. Instituudi seinte vahel õpib enam kui 9500 üliõpilast 32 erialal ja 150 aspiranti. Igal aastal antakse TPI õppejõudude poolt välja üle 120 õpiku ja õppemetoodilise materjali. TPI pedagoogide kaader tõstab pidevalt oma kvalifikatsiooni. 1976./77. õppeaastast töötavad TPI juures kõrgkooli pedagoogika kursused.

1985./86. õppeaastal loodi TPI juurde kvalifikatsiooni tõstmise teaduskond informaatika ja arvutustehnika alal, mille kuulajaskonna moodustavad kõrvuti tööstuse spetsialistidega ka meie keskkoolide vastavad õpetajad.

TPI üliõpilaste käsutuses on suur arvutuskeskus hästi varustatud õppe- ja teadustöö ruumidega.

Erikohta tulevase spetsialisti maailmavaate kujundamisel omavad ühiskonnateaduste kateedrid. Nende 61 õppejõust omavad 7 doktori ja 46 kandidaadi teaduslikku kraadi. Ainuüksi 1984./85. õppeaastal teostati ühiskonnateaduste alal TPI üliõpilaste poolt üle 1230 referatiivse ja 151 teadustöö. Suure populaarsuse on eman-

1. Millisena mäletate oma õpinguaastaid, tollaseid tudengeid, tollast instituuti?

Õpinguaastad 1953—1958:
— rahvamajanduses stabiilne töusujoon;
— võimaluste ja vajaduste suhteline tasakaalustatus;
— tudengielus asjalik töö ja õppimise meeleolu.

Tudengid:
— nagu alati, kuid meie vanematel oli ilmselt muresid ja ohtusid vähem; õppetöö oli töö, pidupäevad olid hoogsamad, võib-olla ka avalamad.

Instituut:
— suur ja võimas, meie tead-

miste tempel. See, et kusa-gil kitsas oli — peale oluline.

2. Mida kasulikku andsid Teile õpinguaastad TPI-s?

Kõike seda, mis on minu töös head ühiskonnale. Kõik minu pahed on instituudivälised.

Elatusvahendid oleks ilmselt tekkinud ka ilma TPI-ta, kuid rahuldus tööst — vist mitte.

3. Keda õppejõududest meenu-tate tänutundega ja miks?

Suurim lugupidamine kõigile tiitliga ja tiitlita nais- ja meesõppejõududele, s. h.

Arnold Humal.

4. Millised ülesanded Teile meelest vajaksid TPI-s es-majärjekorras lahendamist, et ühte sammu käia kõrghariduse uutmisprotsessiga?

Tagada sisseastumisel konkurss 1,5—2, ministril lahendamata kõik TPI rektori palved.

5. ....

Palju õnne tänasele juubilarile! Austus ja lugupidamine neile, kes olid hälli juures. TPI järgnevate juubelite teerajajatele peremehe- ja vastutustunnet homse ees!

JUUBELINÄITUS «TPI-50» TALLINNAS ENSV RAHVAMAJANDUSE SAAVUTUSTE NÄITUSE PAVILJONIS PIRITAL

Fotol: B. Tamm tutvustab väljapanekut.

Pildistanud MEIDA JALAST

danud filosoofia kateedri juures töötav üliõpilasklubi «Atheos».

TPI üliõpilaste kõikide ettevõtmiste eesotsas on komsomolorganisatsioon oma 293 komsomoligrupiga. Kogu komsomolitöö on allutatud üliõpilaste kommunistliku kasvatusespektiivplaanile kogu õppeperioodiks. Viimase 23 aasta jooksul on enam kui 8000 tulevast inseneri lõpetanud ka ühiskondlike erialade teaduskonna.

Meie üliõpilaste tööalasest karastusest annab tunnistust see, et ainuüksi 1985. aasta töösuvel evitati kapitalmahutusi enam kui 2 miljoni rubla eest.

TPI üliõpilastele on loodud võimalused osaleda 30 spordisektsiooni töös. On välja ehitatud spordi- ja puhkebaasid Kloogal ja Aegviidus. Suurt tähelepanu pühendatakse kultuur-massilisele tööle. 43 kunstilise isetegevuse ja huviala

klubist omavad 3 kollektiivi (nais- ja meeskoor ning rahvavantsuansambel «Kuljus») teenelise nimetust.

Eriosa etendab TPI teaduslik-tehnilise progressi kiirendamisel meie vabariigis. Teaduslik uurimistöös osaleb üle 2300 õppejõu, teadustöötaja, aspirandi ja üliõpilase. XI viisaastakul juurutati NSVL rahvamajandusse 230 uurimistöö tulemused majandusliku koguefektiga 53,7 miljonit rubla, mis ületab enam kui kolmekordselt vastavateks uuringuteks tehtud kulutused. XI viisaastakul saadi 174 autoritunnistust. Uuringute tulemused on patenteeritud enam kui 20 välisriigis, on müüdnud välisfirmadele 4 litsentsi. TPI töötajate poolt antakse välja igal aastal üle 15 monograafia, ligi 120 õpikut ja õppemetoodilist materjali, publitseeritakse üle 850 teadusliku artikli. Järjest paraneb ka instituudi materiaal-tehniline

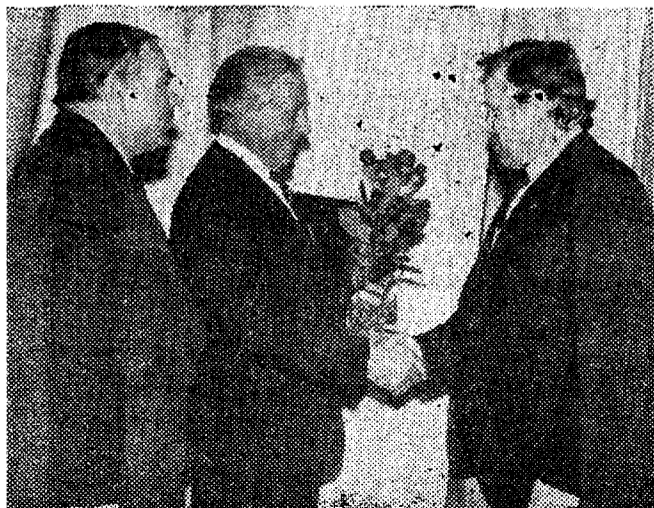
baas. 1985. a. anti käiku instituudi uus arvutuskeskus, äsja võeti vastu uus õppekorpus, üliõpilastele avab ukseid uus ühiselamu. Käiku läks uurimislabori hoonete esimene järk.

XII viisaastakul planeeritakse TPI poolt ette valmistada meie rahvamajandusele üle 5000 noore spetsialisti, valmistatakse ette üle 20 teaduste doktori ja üle 100 värske teaduste kandidaadi. Meie rahvamajanduses planeeritakse juurutamiseks ligi 250 teadustöö tulemused majandusliku koguefektiga üle 60 miljoni rubla. Kõik see annab tunnistust TPI järjest kasvavast osakaalust meie kodumaa järjest kiireneval arengul.

Kõigest sellest räägivad ENSV Rahvamajanduse Saavutuste Näituse paviljoni välja pandud TPI saavutusi tutvustavad stendid ja matuureksponaadid.

prof. JÜRI KANN

KOHTLA-JÄRVEL

ВЫСТАВКА «ТПИ-50»

8 октября в третьем павильоне ВДНХ Эстонской ССР открылась выставка «ТПИ-50». Выставка дает обзор достижений Таллинского политехнического института в учебно-воспитательной и научной работе. На выставке представлены все факультеты ТПИ.

XXVII съезд КПСС поставил перед высшей школой конкретные задачи: подготовка специалистов должна соответствовать растущим потребностям науки, культуры и производства, обеспечивать инженерно-технический персонал с высшим образованием высокой профессиональной подготовкой, идейно-политической готовностью и необходимым потенциалом для руководящей работы. В оформлении юбилейной выставки ТПИ нашли отражение основные направ-

ления коренной перестройки высшей школы в нашей стране. ТПИ является крупнейшим учебно-методическим и научным центром Эстонской ССР в области технических наук. В институте работает 653 преподавателя, из них 43 профессора и доктора наук, 401 кандидат наук. В стенах института обучаются более 9500 студентов по 32 специальностям, 150 аспирантов. Ежегодно преподавателям ТПИ издается более 120 учебников и учебно-методических материалов. С 1976/77 учебного года при ТПИ работают курсы вузовской педагогики, в 1985/86 учебном году в ТПИ открылся факультет повышения квалификации по специальности «Информатика и вычислительная техника», слушателями которого являются преподаватели средних школ и специалисты промышленных предприятий. В распоряжении коллектива ТПИ большой вычис-

лительный центр с помещениями для учебной и научной работы.

Особую роль в формировании будущих специалистов играют кафедры общественных наук. Из 61 преподавателя кафедр 7 имеют степени докторов наук, 46 — степени кандидатов наук. Только в 1984/85 учебном году студентами ТПИ подготовлено свыше 1200 реферативных и 150 научных работ по общественным дисциплинам. Большую популярность приобрел работающий при кафедре философии клуб «Атеос».

Во главе всех начинаний студенческого коллектива ТПИ стоит комсомольская организация, насчитывающая 293 комсомольских группы. Комсомольская работа тесно и непосредственно связана с перспективным планом коммунистического воспитания студентов. За последние 23 года более чем 8000 будущих инжене-

ров закончили также факультет общественных профессий. Трудовой закалке наших студентов свидетельствует работа строительных отрядов; только летом 1985 года студентами ТПИ освоено в нашей республике капиталовложений более чем на 2 миллиона рублей.

Особую роль играет ТПИ в ускорении научно-технического прогресса нашей республики. В научно-исследовательских работах участвует более 2300 преподавателей, научных работников, студентов. В одиннадцатой пятилетке внедрены в народное хозяйство результаты 230 исследовательских работ с общим экономическим эффектом 53,7 миллионов рублей. Результаты исследований запатентованы более чем в двадцати странах, зарубежным фирмам продано 4 лицензии. Работниками ТПИ издается ежегодно свыше

15 монографий, публикуется более 860 научных статей. Последовательно улучшается материально-техническая база института. В 1985 году открыт новый вычислительный центр, построен новый учебный корпус, перед студентами открывается дверь новое общежитие. Сдана первая очередь корпуса исследовательских лабораторий. В 12-й пятилетке планируется подготовить для народного хозяйства более 5000 молодых специалистов. Подготавливается к защите около 20 докторских диссертаций, более ста кандидатских. Планируются к внедрению результаты примерно 50 исследовательских работ с общим экономическим эффектом свыше 60 миллионов рублей.

Обо всем этом и о многом другом рассказывают стенды и экспонаты выставки.

«MISTRASSE» MEIE FILIAAL

Reedel, 10. oktoobril avati Laustekstiili Teaduslik Tootmiskondises «Mistra» meie instituudi majandusteaduskonna tööstusökonomika kateedri filiaal.

Põhiosa uue õppekeskuse 170 m²-st võtavad enda alla kaasaegse dia-, video- ja filmitehnika varustatud loenguruum ning mikroarvutitega sisustatud õppelabor. Neis ruumides hakkavad õppima töö korraldamise ja normimise (TK) eriala üliõpilased. Suur osa õppetööst viiakse läbi «Mistra» tootmistegavuse näitel ja baasil. Selline vahetu koostöö ettevõttega peaks oluliselt parandama tulevaste tootmisjuhtide ettevalmistust. Eriti põhjusel, et enamuse TK eriala lõpetajaid

suunatakse tööle meie vabariigi kergetööstusettevõtetesse. Ka mehaanika-, automaatika- ja energeetikateaduskonna üliõpilased saavad võimaluse uues õppekeskuses teha kursuse- ja diplomiprojekte ettevõtete töö korraldamisest.

Pidulikul avamisel lõikasid sümbolise lindi läbi Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja Pjotr Melnik ja TPI rektor akadeemik Boris Tamm. Toimus pidulik koosolek, mille algul demonstreeriti uue auditoriumi audiovisuaalset tehnikat; näidati dia-, video- ja filmiprogramme «Mistrast» ning TPI-st.

Järgnevalt mõningaid mõtteid sõnavõttudest.

☉ Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja Pjotr Melnik:

«TPI tööstusökonomika kateedri filiaali avamine «Mistras» on ilmekas näide teaduse ja tootmise koostööst ning komplekssest lähenemisest kergetööstuse arendamisele.»

☉ Eesti NSV kergetööstuse minister Jüri Kraft:

«Algul oli mõte TPI tööstusökonomika kateedri filiaali loomisest kergetööstusettevõttes vastuvõtmatu. Olime seisukohal, et las kõrg- ja keskerihariduse ministereerium ise tegele oma probleemidega, milleks meid veel vaja. Ajapikku aga harjusime selle mõttega ning

nüüd arvame, et tegime õige samm tuleviku suunas.»

«Meie vabariigi kergetööstus ei saa enam piirduda vennasvabariikide kõrgkoolides ettevalmistatud tootmisjuhtidega. Järelikasvu eest peame hoolitsema ise.»

☉ Tallinna Polütehnilise Instituudi rektor akadeemik Boris Tamm:

«Lähemal ajal võetakse NSV Liidus vastu dokument kõrgkooli ümberkorraldamisest, mille üheks peamiseks strateegiliseks põhimõtteks on kõrgkooli järsk lähenemine tootmisele. TPI tööstusökonomika kateedri filiaal «Mistras» on selle põhimõtte esimesi materiaalseid lahendusi.»

«On tore, et esimene TPI ka-

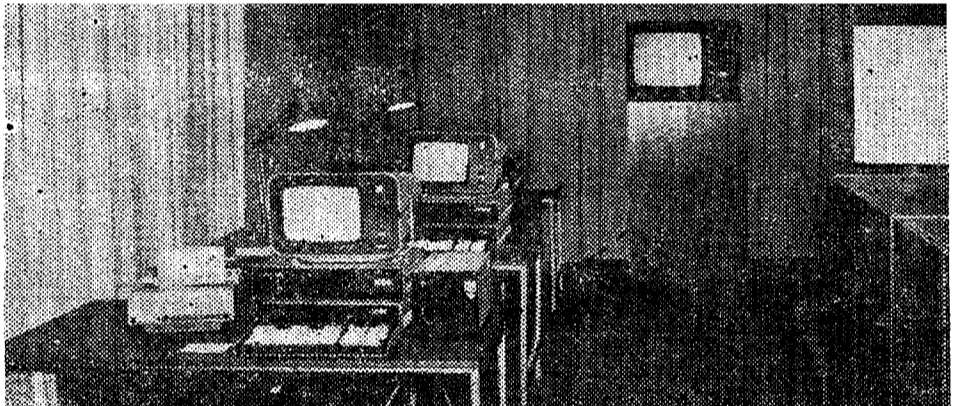
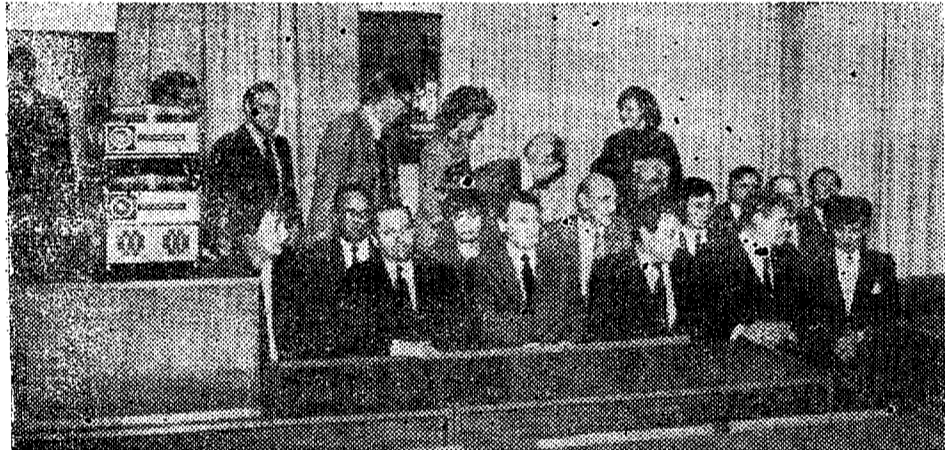
teedri filiaal tööstusettevõttes (seni olid vaid baaskateedrid) avati just meie «humanitaarsema» poole, majandusteaduskonna algatusel.»

☉ TPI majandusteaduskonna tööstusökonomika kateedri juhataja dotsent Jevgeni Femiñh:

«Kõigi tootmisettevõtete ees seisab uute siseressursside leidmise ülesanne. Järelikult tuleb ka tulevasti spetsialiste paremini ja tootmisele lähemal ette valmistada.»

Koosoleku lõpetas «Mistra» direktor H. Sillaots. Ta avaldas lootust, et TK eriala lõpetab kindlasti palju häid spetsialiste ning miks mitte ka tulevasti direktoreid.

KULDAR TAVETER, TI-71

UNIC-1936

Kirjutati aasta 1936.

Kirjutati alla seadus Tallinna Tehnikainstituudi asutamise kohta, millest seeläbi kasvas välja Tallinna Tehnikaülikool ja Tallinna Polütehniline Instituut.

Kuidas siis elati, oldi, ja milised tehnikasaavutused olid taustaks, millest edasi mindi ja eesti tehnikateadust tänasasse päeva arendati?

Mööda munakivisillutist sõitsid autod, mida nüüd vanautode klassifikatsiooni järgi klassikalisteks nimetatakse. Võrreldes 20-ndate aastate kandidiseõpitu autodega muutus nende väliskuju sujuvamaks. Uudis oli täismetallist kandeveker, ehitatud esimesena 1934. aastal firma Citroën poolt.

BMW projekteeris kallist ja kaunist sport-kupee-kabriooleed BMW-327.

DKW püüdis odavat masinat luua, millel kahesilindriline kahetaktiline mootor ja puitkarkassil osalt immutatud papist kere. Firmad Citroën, DKW ja Adler ehitasid ka esisillaveoga autosid. Seega esisillaveol on praeguseks ajaring peal. Arvatavasti liikus Tallinnas siis veel ka maailma esimene konveierilt tulnud automodel Ford-T. Jõuülekaneks oli sellel planetaarkäigukast hõõrdesiduritega,

kaks käiku edasi, üks tagasi, pidurid ainult tagaratastel. Iga mees selle juhtimisega praegu enam toime ei tuleks. NSVL autotööstuses olid uudiseks sõiduauto M-1 ja sõjapäevil tegusid teinud GAZ-AA ja GAZ-AAA.

Kes sõitsid autoga? Muidugi mitte kõik. Taksod sel ajal ootasid kliente peatustes, mitte vastupidi. Autodega sõitvad daamid kandsid päeval rangetid rõivaid, õlad laiendatud, kõrgeid ja kandilised. Moekad olid kitsad puusad ja õhtutualetil hõberebased. Rõivaid loodi naisele, kes palju liikus, tantsis, sportis. Värvigamma — kompekiroosa, helesinine, rohutatud must-valge kontrast ja põhitriip meenutab kaasaaga. Filmides olid ülipopulaarsed Greta Garbo ja Marlene Dietrich. Salongides tantsiti moe-tantse Lambeth-Walk, käed-põlv-pumps, Carioca. Tšarleston oli koha loovutanud fokstrotile. Põhilised olid swing-rütmid, maarahvale — vals.

Vabrikuvärvate taga aga seisid, käed taskus, töötud. Inseeneri ees vöeti juba eemal müts maha. Masinaehitusinseener oli enamasti konstruktor, kes toote joonised tegi ja tulemuse eest vastutas. Oskustöölised tegid meistri juhtimisel kõik valmis, tehnoloogid polnud veel tarvis. Näiteks Franz Krulli Masinavabrikus töötas 40

konstruktorit ja 800 tööliset. Toodang oli mitmekesine — adraterrast auruveedurini. Muidugi, varustajaid oli vabrikus kaks — üks omamaa materjalide, teine piiritaguste osade ja materjalide tarvis.

Kolm väikekättist olid ühinenud 1935. a. Raadio-Elektrotehnikatehaseks «Ret».

Eesti arhitektuuris hakkas juurduma konstruktivismi ja funktsionalismi põhimõtte. Arhitektid A. Soans, E. Kuusik, E. Lohk kujundasid Võidu väljaku majad, H. Johanson kasutas oskuslikult kohalikku paasi (Gogoli t. pritsimaja). Silmapaistvaks saavutuseks raudbetoonkonstruktsioonide vallas oli 37. a. valminud praegune «Dünamo» staadioni tribüün (insener A. E. Komendant, arh. E. Lohk). Kolmteist meetrit konsoolkatust oli tolleaegne maailmarekord.

Seega tehnika ja elu on eadasi läinud, üht teist aga ka uuel tasemel kordumas.

Täna, 17. oktoobril kell 14.00 on TPI 50. aastapäeva ürituste kavas meelelahutuslik etteaste, kus püütakse teha tagasivaade 50 aastat vanale moejuonele, arhitektuuri- ja tantsustiilile ning tehnikale. TPI peahoone ees on asjakohane vanautode näitus, kus ka ülalnimetatud unnikume näha võib.

LENNART SASI
THT TIIDEMANN

ХРОНИКА ЮБИЛЕЯ

* 9 октября в Кохтла-Ярве во дворце культуры «Октябрь» состоялось торжественное собрание, посвященное 50-летию ТПИ. Поздравить институт с юбилеем собрались представители городского комитета партии, исполкома СНД, горкома комсомола и представители организаций города.

* 9—11 октября проходил всесоюзный научно-практический семинар «Роль вузовского комсомола в борьбе за воплощение в жизнь решений XXVII съезда КПСС, за ускорение научно-технического прогресса». Семинар открыл ректор института академик АН ЭССР Б. Тамм, 9 октября на пленарном заседании выступили секретарь ЦК ЛКСМЭ Т. Сикк, Министр высшего и среднего специального образования ЭССР В. Раянгу, заведующий сектором института кибернетики профессор Э. Тыугу и секретарь комитета комсомола ТПИ Э. Сауд. Работа семинара проходила в двух секциях, где было заслушано 42 доклада. В числе участни-

ков были студенты Москвы, Ленинграда, Риги, Вильнюса, Киева, Каунаса, Севастополя и Минска.

* 10 октября открылся филиал кафедры экономики промышленности ТПИ при научно-производственном объединении «Mistras». На открытии присутствовали заместитель председателя Президиума Верховного Совета ЭССР П. Мельник и Министр легкой промышленности ЭССР Ю. Крафт.

* 13 октября состоялось торжественное открытие нового корпуса института. На открытии присутствовали секретарь ЦК КП Эстония Р. Ряслаан, заведующая отделом науки и учебных заведений ЦК КПЭ А. Абей, заместитель председателя Совета Министров ЭССР Л. Имидт, В. Раянгу, И. Лотт, председатель Таллинского исполкома СНД Х. Луми.

Открывая новый корпус, ректор Б. Тамм подчеркнул важность этого события. Шестой корпус — крупнейший строительный объект, завершённый к юбилею института. От имени коллектива ТПИ ректор выразил благодарность архитектору М. Вайник, главному инженеру проекта А. Карьямаа, дизайнеру Т. Пярк, строителям здания.

